

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. március 25.

1. Egyre nagyobb az aránya a külföldi gyanúsítottaknak a bűnügyi statisztikákban

Németország két legnépesebb tartományában, Észak-Rajna-Vesztfáliában (NRW) és Bajorországban múlt héten a tartományi belügyminiszterek bemutatták a 2023-as előzetes bűnügyi statisztikákat, amelyekből világossá vált, hogy abban a külföldi, nem német állampolgárok aránya – főleg a teljes népességben betöltött arányhoz viszonyítva – jelentősen növekedett. Összességében NRW-ben a bűnözés enyhén emelkedett, a rendőrség tavaly mintegy 485 ezer gyanúsítottat azonosított, ami körülbelül 3000 esettel, tehát 0,6%-kal több, mint 2022-ben. Herbert Reul (CDU) tartományi belügyminiszter kiemelte azonban, hogy a gyanúsítottak között különösen megnőtt a külföldiek aránya. A 485 ezer feltételezett elkövető közül 169 ezer nem rendelkezett német útlevétellel, ami közel 35%-os aránynak, valamint a megelőző évhez mérve 10,4%-os növekedésnek felel meg. A miniszter elmondta továbbá, hogy a zsebtolvajlás esetében például a külföldiek aránya 80%, az erőszakos bűncselekmények vonatkozásában pedig a gyanúsítottak több mint 40 %-a nem német. Bár a külföldiek aránya Észak-Rajna-Vesztfáliában évek óta növekszik (2021: 31%, 2022: 32,8%), a miniszter szerint a számok NRW össznépességéhez viszonyítva aránytalanul magasak, amivel kapcsolatban Reul a sikertelen integrációt emelte ki egyik fő okként. Egy nappal korábban Joachim Herrmann (CSU) bajor tartományi belügyminiszter is hasonló számadatokat ismertetett. Eszerint a 2023-ban Bajorországban regisztrált 266.390 gyanúsított 39,6%-a volt külföldi. 2022-ben ez az érték még 36,5% volt, ami 3,9%-os növekedésnek felel meg. Ezekbe az összesített adatokba egyébként az olyan bűncselekmények, mint az illegális beutazás vagy illegális tartózkodás, amelyek jelentősen torzítanak a statisztikákat, egyik tartományban sem tartoznak bele.

A külföldi gyanúsítottak növekedő száma és aránya szövetségi szinten sem ismeretlen jelenség. A legutóbbi teljes felmérési időszakban, 2022-ben 1,3 millió német útlevétellel rendelkező gyanúsított volt, szemben a több mint 600.000 külföldivel, ami 14,8%-os növekedést jelentett az azt megelőző évhez képest. A 600.000 nem német gyanúsítottból továbbá több mint 140.000 volt menedékkérő, ami 11,9%-os emelkedést mutatott 2021-hez viszonyítva.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Megreformálná a nemrég bevezetett polgári jövedelmet a CDU

Jelenlegi formájában megszüntetné a CDU a polgári jövedelmet és egy új alapvető szociális biztonsági ellátással (Neue Grundsicherung) helyettesítené – adta tudtul Carsten Linnemann a párt főtitkára a CDU múlt heti elnökségi ülése után. A politikus szerint ezáltal a támogatás és a követelés (fördern und fordern) elve ismét érvényesülne és központi elemévvé válna a szociális ellátásoknak. *„Igazságos rendszert fogunk létrehozni, mindenekelőtt úgy, hogy ott leszünk azok számára, akiknek valóban segítségre van szükségük”*. Ez azt jelenti, hogy *„a munkaképes embereknek el kell majd menniük dolgozni. Ellenkező esetben a szociális juttatások megszűnnek”* – mondta Linnemann.

A CDU új koncepciójának alapelve az, hogy aki tud dolgozni, annak dolgoznia is kell, mert a jóléti állam a párt szerint csak így működtethető és tartható fenn. Ezért a polgári jövedelemben részesülőknek az olyan, a munkaügyi központ (Jobcenter) által felajánlott munkát, amely ésszerű és az ellátásban részesülő személy képességeinek megfelelő, el kell fogadniuk. Ezen felül a kereszténydemokraták *„gyorsabban, egyszerűbben és bürokráciamentesen”* szankcionálnának. A jelenlegi polgári jövedelem esetében például nincs kötelező együttműködés a munkaügyi központ, mint az állam képviselője és az ellátásban részesülők között. Ha tehát valaki visszautasít egy felajánlott munkát, akkor nem történik semmi. Ezért a CDU nem tekintené ellátásra jogosultnak azokat, akik három hónapnál hosszabb ideig megtagadják a számukra felajánlott munkavégzési lehetőséget, valamint egynél többször, alapos indok nélkül nem mennek el a munkaügyi központban kötelező időpontjukra. Utóbbi esetben például a visszatartott juttatásokat csak akkor fizetné ki az állam a CDU elképzelése szerint, *„ha a párbeszéd folytatódik”* a felek között. A párt ezen felül a munkanélkülieknek megengedett vagyon tulajdonlás kérdésében is korrekciót kezdeményezne: jelenleg a polgári jövedelemben részesülők 40.000 eurónyi vagyontárgyat tarthatnak meg annak ellenére, hogy munkanélküliek. A Kereszténydemokrata Unió bemutatott koncepciójában a vagyonbirtoklás ugyanúgy megengedett lenne a támogatás mellett, azonban egy év elteltével vagyonosodási vizsgálatnak vetné alá a szociális ellátásban részesülőket.

A CDU szerint az új koncepcióra azért van szükség, mert a régóta nem dolgozó emberek túlnyomó többsége is tevékeny szeretne lenni, mert a munka értelmet ad a mindennapjaiknak, azonban a jelenlegi támogatási rendszerből hiányzik az erre való motiválás. *„A munka a legjobb szociálpolitika és egyben a legjobb integráció és a méltóság helyreállítása”* – mondta Gitta Connemann, a CDU Bundestag-képviselője.

Rainer Dulger, Német Munkáltatói Szövetségek elnöke üdvözölte a CDU terveit a polgári jövedelem reformjáról és szigorításáról. *„Alapvetően át kell alakítani a polgári jövedelem rendszerét”* – mondta Dulger. Ezzel szemben az SPD, a Zöldek, a Die Linke, a Német Szakszervezeti Szövetség, valamint a szociális szervezetek ellenezték a javaslatot, néhányan közülük azzal vádolva a CDU-t, hogy a jóléti államot akarja aláásni. A VdK Szociális Szövetség elnöke, Verena Bentele szerint például a tervezet egyes részei alkotmányellenesek és óva intett azok megvalósításától.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. A németországi Zöldek ellentmondásos megítélése két év kormányzás után

Az Institut für Demoskopie Allensbach által a Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) számára március 21-én készített közvélemény-kutatás szerint a 2021 októberi Bundestag választások óta, kisebb szünetekkel folytatólagos mélyrepülésben lévő SPD (2021 októberében – 25,7%-os, 2024 márciusában 15%-os támogatottság) és FDP-hez (2021 októberében – 11,5%-os, 2024 márciusában 5%-os támogatottság) képest a Zöldek (2021 októberében – 14,8%-os, 2024 márciusában 14%-os támogatottság) látszólag stabilan tudják őrizni saját törzsszavazóik támogatását. Bár a párt 2022 eleje és 2023 vége között látszólag sok támogatót veszített (-7%), ezen potenciális szavazók már a törvényhozási ciklus közben csatlakoztak a párthoz.

Míg a tősgyökeres zöld szavazók pozitívan ítélik meg a Baerbock-Habeck miniszterpáros fémjelezte kormányzati működést, addig az állampolgárok többségére ez már korántsem igaz. Öt év alatt több mint megduplázódva, 25%-ról 56%-ra nőtt, azok száma, akik immár semennyire sem tudnak azonosulni a Zöldekkel. A velük szemben leggyakrabban megfogalmazott választói kritikák szerint a párt irreális politikai célokat követ (80%), elégtelen gazdasági kompetenciával rendelkezik (80%), valamint nem megfelelő energiapolitikát követ (71%). Sokat mondóak azon válaszok aránya is, melyek szerint a Zöldek politikája immár nem csak Németország jólétét fenyegeti (50%), hanem egyúttal személyes hátránnyal is jár majd (40%). Az a meggyőződés, hogy a Zöldek értik, mi mozgatja az embereket Németországban, öt év alatt 34%-ról 8%-ra csökkent.

A párttal szembeni ellenérzések felerősödésétől nem függetlenül a hárompárti koalíció legbefolyásosabb pártjának továbbra is a Zöldeket tartják a válaszadók. Hiába vezeti Olaf Scholz személyében szociáldemokrata politikus a kormányt, az SPD befolyása a megkérdezettek szerint elenyésző – mindössze 10% (2022-ben még 24% volt) – Németország irányításában. A másik két koalíciós társ ellenben egyre erősebben tudja rányomni bélyegét a kormány napi működésére – az FDP esetében a válaszadók 19%-a (2022-ben 14%), míg a Zöldek esetében 43%-a (2022-ben 35%) vélekedik így. A kutatás szerint a kormányerők közül szintén a Zöldek pártprogram érvényesítő képességét látják a legerősebbnek a választók. A lakosság nagy többségének szemében a közös kormányzás két éve alatt egyedül a Zöldek maradtak többségében hűek a pártprogramjukban foglaltakhoz. Feltűnő ugyanakkor, hogy a legtöbb válaszadó különbséget tesz az Ukrajna iránti elkötelezettség és Németország védelmi képességeinek megerősítése között. Míg 69%-nak az a benyomása, hogy a Zöldek elkötelezettek Ukrajna katonai támogatottsága iránt, addig csak 20% érzelik részükről hasonló elkötelezettséget saját országuk katonai megerősítése iránt.

Előbbi eredményt erősíti meg a Bertelsmann-Stiftung legfrissebb februári felmérése is. E szerint leginkább a zöld szavazók támogatják az Ukrajnába irányuló további EU fegyverszállításokat. Az ő esetükben a válaszadók túlnyomó többsége (78%) ezen állásponton volt megelőzve az SPD (74%) és az FDP (72%), valamint a CDU/CSU (65%) szavazóit. Az AfD (18%) és az újonnan alapított BSW (22%) szavazói csak elenyésző mértékben vélekedtek pozitívan ugyanezen kérdésről.

Mindez látszik a német pártpolitikai térkép szereplőinek változó magatartásában is. Míg korábban az AfD-től eltekintve a német országos pártspektrum összes tagja többé-kevésbé elfogadható alternatívának tartotta a feltörekvő Zöldekkel való koalíciós együttműködést akár szövetségi, akár tartományi szinten addig mára már korántsem ennyire vonzó a zöldekkel való együttműködés.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Bajorország betiltja a gendersemleges nyelvhasználatot a hivatalokban és az iskolákban

Bajorország április elsejétől betiltja a gendersemleges nyelvhasználatot a tartományi fenntartásban lévő hivatalokban és iskolákban, azaz tilos lesz a nemi szempontokat figyelembe vevő nyelvezet használata. Az ehhez szükséges módosításról a Bajor Szabadállam általános ügyrendjében (AGO) múlt hét kedden döntött a bajor tartományi kormány. Bár az AGO már eddig is előírta, hogy a hivatalos levelezésben alkalmazzák a német helyesírás hivatalos szabályozását, ezt a rendeletet most „*pontosítás céljából kiegészítették*”. Az új szabályozás értelmében kifejezetten tilos a belső szókaraktereket tartalmazó írásmód (pld. Lehrer:in, Lehrer*in) alkalmazása. „*Ez a Német Helyesírási Tanács jövőbeni döntéseitől függetlenül érvényes a speciális karakterek használatának kérdésében*” – jelentette be az Állami Kancellária. A Tanács egyébként már 2023. december 15-i határozatában sem javasolta a speciális karakterek használatát a szavakban, rámutatva, hogy ezek olyan szóalkotási, nyelvtani és helyesírási beavatkozások, amelyek ronthatják a szövegek érthetőségét.

A gyakorlatban azonban az önkormányzati hatáskörbe tartozó intézményekben nem kell majd betartani az új előírásokat, amint Florian Herrmann (CSU), az Állami Kancellária vezetője is elismerte. Továbbá az sem derült ki egyelőre, hogy milyen következményekkel kell számolniuk azoknak, akik nem tartják be a szabályokat. Ugyanakkor a politikus úgy látja, hogy egy ilyen jellegű nyelvhasználatot érintő döntés mindenképpen jelentős jelzésértékkel bír majd.

A Bajor Tanárok Szövetsége kijelentette, hogy üdvözli az új szabályozást, de nagyobb önrendelkezést és ennek megfelelő szabadságot szeretne a helyi iskolákban. „*Fontos, hogy az iskolák továbbra is szabadon használhassák a szóbeli nyelvet, és hogy a tanulóknak ne kelljen féltetniük az osztályzataikat, ha kérdéseket tesznek fel és törekednek a nemek közötti egyenlőséget tiszteletben tartó nyelvezetre*” – mondta Simone Fleischmann, a szövetség elnöke. Nicole Bäumlér, az SPD tartományi parlamenti szakértője szerint az embereknek úgy kell írniuk és beszélniük, ahogy akarnak – beleértve a tanárokat is.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. 2009 óta tavaly volt a legalacsonyabb szinten a születési arányszám Németországban

A legfrissebb adatokból, melyeket múlt hét szerdán hozott nyilvánosságra a Szövetségi Népeségkutató Intézet (BiB) kiderül, hogy Németországban 2023-ban a születési ráta 2009 óta a legalacsonyabb szintre, 1,36-ra csökkent. 2021-ben ez az érték még 1,57 volt. A jelentős csökkenéssel kapcsolatban a kutatók elmondták, hogy ilyen drasztikus változás eddig nem volt jellemző. A BiB tanulmánya rámutat továbbá arra, hogy a 2022 januári visszaesés összefüggésbe hozható a koronavírus elleni oltási kampánnyal, amely miatt sok nő halasztotta el gyermekvállalási terveit, ugyanis az az oltakozást követően bizonyos ideig nem volt javallott. A 2022 ősztől megnövekedett visszaesés okaként a kutatók pedig a világjárvány utolsó szakasza mentén kialakult egyéb válságokat nevezik meg, mint például az ukrajnai háború, a magas infláció, valamint az éghajlatváltozás előrehaladása. A BiB szerint még nem lehet megjósolni, hogy ezek az új adatok milyen mértékben mutatnak általános tendenciát a születési ráta csökkenése irányába.

Németországban a születési ráta 1975-től körülbelül négy évtizeden keresztül ingadozott 1,2 és 1,4 gyermek között, amivel a német születési arányszám hosszú ideig az egyik legalacsonyabb volt Európában. 2015 és 2021 között az érték 1,5 és 1,6 közé emelkedett, amely Németországot e tekintetben Európa középmezőnybe helyezte. A BiB ezt a növekedést elsősorban olyan családpolitikai reformokkal indokolja, mint a szülői támogatás és a gyermekek napközbeni ellátásának bővítése.

Silvia Breher (CDU), az Unió-pártok Bundestag-frakciójának családpolitikai szóvivője a szövetségi kormányt hibáztatja a csökkenő arányszám miatt. A politikus hangsúlyozta, hogy „*A születési ráta összeomlása világossá teszi, hogy a családok politikába vetett bizalma nagymértékben romlott*”, valamint, hogy a „*rosszul átgondolt és ideológiailag kialakított szociálpolitika*” nem fogja tudni helyreállítani a családok bizalmát.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Milliárdos veszteség a Deutsche Bahn-nál

A Német Államvasutak – Deutsche Bahn (DB) napokban publikált 2023-as éves jelentése szerint a DB az elmúlt naptári évben 2,4 milliárd eurós veszteséget volt kénytelen elkönyvelni. A szövetségi tulajdonban lévő vállalat a jelentésben elsősorban a magas fenntartási, energia- és személyzeti költségek, a megemelkedett kamatlábak, valamint a megszorított sztrájkokkal magyarázta a kialakult rossz pénzügyi helyzetet. Különösen nagy költségekkel járnak a DB szerint az immár elkerülhetetlen hálózatkarbantartási beruházások, amelyek korábban éveken keresztül elhanyagolásra kerültek. Így a sürgősen szükséges infrastrukturális fejlesztésekbe a DB 2023-ban mintegy 7,6 milliárd eurót fektetett be saját forrásból, ezek viszont a következő években valószínűleg tovább lassítják majd a forgalmat. A 2022-es jelentés még csak 0,2 milliárd eurós veszteségről számolt be, míg a mostani beszámoló rávilágít a negatív trend drasztikus erősödésére. A tervek szerint a szövetségi kormány a DB által 2023-ban fizetett beruházási költségek egy jelentős részét az idei évben kompenzálja, így a cég – legalábbis operatív szinten – újból nyereséges lehet a 2024-es évben.

Hasonlóan negatív fejlemény, hogy tovább romlott a vasúti közlekedés pontossági is (a DB saját értékelése szerint egy vonat akkor számít pontosnak, ha kevesebb mint hat percet késik): Tavaly körülbelül már minden harmadik távolsági vonat késett. A regionális járatok pontossága is – minimálisan – de tovább csökkent, 91,8%-ról 91%-ra. Mindezek ellenére tavaly többen utaztak vonattal az egy évvel korábbi időszakhoz képest. A vállalatcsoport által 2023-ban regisztrált, mintegy 1,8 milliárd utazás 5,8%-os növekedést jelent 2022-es eredményekhez képest.

A konszern hagyományosan nyereségesebb ágazatának számító teherszállításnál is bevétel csökkenés volt megfigyelhető. A tavalyi gyenge számok a DB Cargo teherszállítási leányvállalatnál fennálló gazdasági problémáknak és visszaeső szállítási piacnak is köszönhetőek, amelynek negatív hatásait mindenekelőtt az egyébként jól teljesítő DB Schenker logisztikai leányvállalat érezte meg. Emiatt az eladás előtt álló Schenker tavaly csak 1,1 milliárd eurós nyereséget ért el - szemben a 2022-es 1,8 milliárd euróval.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvényajánló

Modern demokráciáinkban megszoktuk, hogy a választások után a legtöbb szavazatot elért párt alapíthat kormányt. Ha ez egyedül nem lehetséges, akkor a pártok általában hasonló nézeteket valló szövetségeket keresnek: Tárgyalnak, kompromisszumokat kötnek és végül koalíciót alakítanak egymással. De mi történik akkor, ha a pártok annyira különböznek egymástól, hogy lehetetlen koalíciót kötni és kormányt alakítani? **Torsten Oppelland** professzor, a jénai Friedrich Schiller Egyetem politológusa Németország és Tübingia példáján keresztül világít rá **2024. március 26-án 17.30 órától az MCC Győri Képzési Központjában** erre az egyre súlyosbodó problémára, amely az Európai Parlamenti választásokat is befolyásolhatja.

További információért és regisztrációhoz kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

2024. március 27-én 17:00 órától „Félidőben” címmel **Bauer Bence**, Intézetünk igazgatója tart előadást a német kormány félidős teljesítményéről az **MCC Kaposvári Képzési Központjában**.

Regisztrációhoz kattintson [ide](#).

Prof. Dr. Reinhard Mehring, a Heidelbergi Pedagógiai Főiskola politológia professzora **2024. április 4-én 18.00 órától az MCC Scrutonban** járja körbe **Az Európai alkotmány mítosza** című pódiumbeszélgetéssel egybekötött előadásában Jürgen Habermas és Carl Schmitt alkotmányosságról gondolt nézeteit.

Regisztrációhoz kattintson [ide](#).

Cikk- és interjúajánló

Intézetünk igazgatója, Bauer Bence az M5 Ez itt a kérdés című műsorának vendége volt, ahol az amerikai elnökválasztásról és az európai parlamenti választásról vitázott a többi meghívott vendéggel.

A teljes műsor megtekintéséhez kattintson az [M5 Youtube-csatornájára](#).

A Hit Rádió Ultrahang c. műsorában Bauer Bence, Intézetünk igazgatója az aktuális német kül- és belpolitikáról beszélt.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió Youtube csatornájára](#).

Intézetünk igazgatója, Bauer Bence az M1 Ma reggel című műsorában nyilatkozott Németország Ukrajna-politikájáról.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Híradó honlapjára](#).

A korábbi jobboldali lengyel kormányok a nemzeti szuverenitásuk védelmében az Európai Unióval szemben határozták meg magukat, Donald Tusk álláspontja az, hogy a szuverenitás fontos ugyan, de inkább a tárgyalóasztal mellett – mondta el az újraéledt weimari együttműködésről Intézetünk kutatási vezetője, Dobrowiecki Péter.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [HírTv honlapjára](#).

Berlinben látta vendégül múlt héten Olaf Scholz kancellár a weimari háromszög másik két tagjának, Franciaország és Lengyelország állam- és kormányfőjét, felélesztve ezzel a korábban fellazult együttműködést – mondta kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter a Magyar Nemzetnek.

A teljes interjú elolvasásához kattintson a [Magyar Nemzet honlapjára](#).

Hans-Christof Kraus, a Passaui Egyetem Újkori és Kortárs Történelem Tanszékének vezetője az Intézetünk által szervezett Az illúziók vége: világpolitikai változások 1990 óta című előadással egybekötött kerekasztal-beszélgetésen beszélt az 1990-es évet követően kialakult világrendről és a mai világpolitikai helyzetről, amelyről a Magyar Nemzet beszámolt.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Magyar Nemzet honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Hámori Dávid Balázs

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu